

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΞΟΡΥΞΕΩΝ Υ/Α ΣΤΗΝ ΕΕ

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

SURFRIDER
FOUNDATION EUROPE

ΕΤΟΣ 2020:

ΜΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ

ΕΞΟΡΥΞΕΩΝ Υ/Α ΣΤΗΝ ΕΕ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΠΕΡΑΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΘΙΣΜΟ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ

Εάν η Ευρώπη θέλει να τηρήσει τις δεσμεύσεις της από τη συμφωνία του Παρισιού και να πραγματοποιήσει τη φιλοδοξία της να γίνει κλιματικά ουδέτερη έως το 2050, είναι απαραίτητο οι χώρες της ΕΕ να εντείνουν τις προσπάθειές τους για μείωση των εκπομπών CO₂. Ενώ πρέπει μεν να ληφθούν όλα τα μέτρα για να επιτευχθεί αυτό, ωστόσο δε μπορούμε να παραβλέψουμε την ανάγκη να απεξαρτηθούμε από τα ορυκτά καύσιμα στον τομέα της ενέργειας, η καύση των οποίων μέχρι στιγμής έχει συμβάλει στο 82% των παγκόσμιων εκπομπών CO₂.

Γνωρίζουμε ότι ο μετασχηματισμός του ενεργειακού μείγματος¹ μιας χώρας δεν είναι εύκολη διαδικασία. Σήμερα όμως ξέρουμε ότι πρέπει να αφήσουμε μέσα στη γη τουλάχιστον το 80% των κοιτασμάτων ορυκτών καυσίμων που έχουν ήδη ανακαλυφθεί, προκειμένου να παραμείνουμε εντός των καθορισμένων στόχων για το κλίμα. Ας απαρνηθούμε πρώτα λοιπόν, ξεκάθαρα και στοχευμένα, τις πιο καταστροφικές δραστηριότητες - **Ζητάμε να έχουν απαγορευτεί όλες οι υπεράκτιες εξορύξεις υδρογονανθράκων στα Ευρωπαϊκά ύδατα έως το 2035.**

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΕΞΟΡΥΞΕΙΣ ΒΛΑΠΤΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σήμερα γίνονται εξορύξεις όλο και πιο βαθιά, σε ζώνες που είναι όλο και πιο δύσκολο να προσεγγίσουμε, καθώς και σε περιοχές με εύθραυστα οικοσυστήματα ζωτικής σημασίας - βάζοντας έτσι σε κίνδυνο τις ανθρώπινες ζωές και τη βιοποικιλότητα των ωκεανών. Η έρευνα και η εκμετάλλευση πετρελαίου και φυσικού αερίου σταδιακά έχουν γίνει πιο ακριβές και επιβλαβείς για το περιβάλλον. **Οι θάλασσες της Ευρώπης πλήττονται από αναπόφευκτες διαρροές και έκλυση υδρογονανθράκων** (οι ευρωπαϊκές εταιρείες ανέφεραν 47 τέτοια περιστατικά μόνο στο 2017), καθώς και **από τη ρύπανση των υδάτων από απόβλητα εξόρυξης, -την αποκαλούμενη 'λάσπη γεώτρησης'-**, που περιέχει βενζόλιο, ψευδάργυρο, αρσενικό, ραδιενεργά υλικά και άλλους μολυσματικούς παράγοντες, με μη αναστρέψιμες συνέπειες. Η έκρηξη του Elgin το 2012 κατέδειξε τον αντίκτυπο που μπορεί να έχουν στα ευρωπαϊκά ύδατα τα ατυχήματα υπεράκτιων εξορύξεων: περίπου 6000 τόνοι φυσικού αερίου διέρρεαν στον ωκεανό για μια περίοδο 7 εβδομάδων, σχηματίζοντας μια κηλίδα μήκους άνω των 11 χλμ. Επιπλέον, οι σεισμικές δοκιμές που προηγούνται της εκμετάλλευσης, έχουν τεράστιες επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή – προκαλώντας σε πολλά είδη απώλεια ακοής, μειωμένη ικανότητα εύρεσης τροφής κατά 40-80% και ξεβρασμούς σε παραλίες.

Σήμερα συνεχίζουμε τις εξορύξεις όλο και πιο βαθιά, σε ζώνες

που είναι όλο και πιο δύσκολο να προσεγγίσουμε, βάζοντας

ανθρώπινες ζωές και βιοποικιλότητα των ωκεανών σε κίνδυνο.

Δεν είναι όμως μόνο οι οικολογικές επιπτώσεις : **ο κίνδυνος, στον οποίο εκτίθενται οι ζωές και οι περιουσίες των παράκτιων κοινοτήτων από την βιομηχανία υπεράκτιων εξορύξεων, είναι πολύ μεγαλύτερος από το κέρδος που αυτή παράγει.** Το 2017, οι υπεράκτιες δραστηριότητες πετρελαίου και φυσικού αερίου στην Ευρώπη απασχολούσαν λιγότερα από 63.000 άτομα και απέφεραν 17 δισεκατομμύρια ευρώ σε προστιθέμενη αξία. Αντίθετα, τον ίδιο χρόνο στην Ευρώπη, η αντίστοιχη προστιθέμενη αξία από τον τουρισμό ήταν 65 δισεκατομμύρια ευρώ και περισσότερες από 2 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, ενώ στον κλάδο της αλιείας πάνω από 20 δισεκατομμύρια ευρώ με απασχόληση 570.000 ατόμων. Η οικονομική συμβολή λοιπόν της βιομηχανίας υπεράκτιων εξορύξεων είναι πολύ μικρή σε σύγκριση με την προστιθέμενη αξία των κλάδων που απειλεί περισσότερο.

Αγνοώντας τις κινητοποιήσεις πολιτών και τους περιβαλλοντικούς κινδύνους, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Δανία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία και Ισπανία συνεχίζουν να παραχωρούν άδειες για έρευνα ή/και εκμετάλλευση πετρελαίου και φυσικού αερίου στις θάλασσές τους. Αυτό έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη μελλοντική Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που σκοπό έχει να εκπληρώσει τους τρεις παρακάτω στόχους:

- Υψηλότερες επιδιώξεις της ΕΕ σχετικά με το κλίμα για το 2030 και το 2050
- Παροχή καθαρής, προσιτής και ακίνδυνης ενέργειας
- Επίτευξη του στόχου για μηδενική ρύπανση, για περιβάλλον χωρίς τοξικά.

ΚΑΛΕΣΜΑ ΓΙΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΞΟΡΥΞΕΩΝ

Στις 20 Απριλίου 2010, η ανθρωπότητα ήρθε αντιμέτωπη με τη μεγαλύτερη καταστροφή στην ιστορία των υπεράκτιων εξορύξεων : την έκρηξη του Deepwater Horizon, η οποία κόστισε τη ζωή σε 11 ανθρώπους και επηρέασε περισσότερα από 400 θαλάσσια είδη, με διαρροή πάνω από 500 εκατομμύρια λίτρα πετρελαίου. Φέτος, στις 20 Απριλίου, που σηματοδοτεί την 10η επέτειο από την πετρελαιοκηλίδα του Deepwater Horizon, η **οργάνωση Surfrider Foundation Europe και όσοι υπογράφουμε αυτό το Μανιφέστο, ζητούμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της να υιοθετήσουν μια σκληρή στάση κατά των υπεράκτιων εξορύξεων υδρογονανθράκων, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις για το κλίμα, τη βιοποικιλότητα και τη μηδενική ρύπανση.** Το 2020 μας προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία, με την επερχόμενη αναθεώρηση της Οδηγίας για την Υπεράκτια Ασφάλεια 2013/30 / ΕΕ, να διαμορφώσουμε το μέλλον της ενεργειακής πολιτικής της ηπείρου μας. Τα κράτη μέλη της Ευρώπης και της ΕΕ πρέπει να υιοθετήσουν **μια ξεκάθαρη κοινή στρατηγική ώστε σταδιακά να πάψουν όλες οι δραστηριότητες υπεράκτιων εξορύξεων πετρελαίου και φυσικού αερίου έως το 2035:** πρώτον να σταματήσουν να εγκρίνουν νέες άδειες είτε για έρευνα είτε για εκμετάλλευση υδρογονανθράκων έως το 2023, και έπειτα να δεσμευτούν πως θα αρνηθούν κάθε ανανέωση σε εκδοθείσες άδειες μετά την ημερομηνία λήξης τους. Προτρέπουμε επίσης τα κράτη μέλη να σταματήσουν να επιδοτούν τη λειτουργία υπεράκτιων γεωτρήσεων πετρελαίου και φυσικού αερίου και να δώσουν κίνητρα στις εταιρείες να επισπεύσουν το τέλος αυτών των δραστηριοτήτων.

Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό, είναι καίριας σημασίας να λάβουμε επείγοντα και αποφασιστικά μέτρα που θα προστατεύουν την υγεία των πιο ευαίσθητων περιοχών του ωκεανού και των οικοσυστημάτων τους:

- Καλούμε την ΕΕ να σταματήσει τις δραστηριότητες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων εντός και γύρω από θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές (ΜΡΑ), καθώς και από ευαίσθητες περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας. Η προστασία τους είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του ωκεανού (ocean resilience), και είναι αυτονόητο ότι η εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου δεν είναι δραστηριότητα συμβατή με τη διαφύλαξη αυτών των εύθραυστων οικοσυστημάτων. Παράκληση μας είναι να ακουστεί η έκκληση για απαγόρευση της υπεράκτιας εκμετάλλευσης σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, που είχε κάνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2018 στο ψήφισμα για τη [Διεθνή Διακυβέρνηση των Ωκεανών](#).

- Η ΕΕ θα πρέπει να πρωτοστατήσει στη διεθνή προσπάθεια για την **προστασία των υδάτων της Αρκτικής**, ξεκινώντας με απαγόρευση των εξορύξεων στα παγωμένα νερά της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ζώνης. Η Αρκτική είναι παράδειγμα περιοχής με υψηλό κίνδυνο ατυχήματος και με συνέπειες πιθανόν πολύ χειρότερες λόγω του ευάλωτου οικοσυστήματος, καθώς είναι περιοχή αναπαραγωγής για είδη "κλειδιά" της τροφικής αλυσίδας².

ΤΩΡΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΩΡΑ ΝΑ ΕΠΑΝΑΠΑΥΘΟΥΜΕ ΣΤΙΣ ΔΑΦΝΕΣ ΜΑΣ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΔΡΑΣΟΥΜΕ

Όσοι υπογράφουμε αυτό το Μανιφέστο αναγνωρίζουμε και καλωσορίζουμε την επιδίωξη της Ευρωπαϊκή Ένωσης να γίνει επικεφαλής της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής. Τώρα δεν είναι η ώρα να αναπαυθούμε στις δάφνες μας, αλλά να δράσουμε. Πρέπει να αναζητήσουμε βιώσιμες ενεργειακές λύσεις αντί να τρυπάμε για ορυκτά καύσιμα το βυθό των θαλασσών μας, διατηρώντας τη στάση "business as usual". Με βάση τις δεσμεύσεις της από τη συμφωνία του Παρισιού για διατήρηση της ανόδου της θερμοκρασίας κάτω από 1,5C, είναι ζωτικής σημασίας η Ευρωπαϊκή Ένωση να δώσει το παράδειγμα και σε άλλα έθνη.

Οι υπεράκτιες γεωτρήσεις είναι επιβλαβείς και επικίνδυνες τόσο για τον άνθρωπο όσο και για τα θαλάσσια είδη. Η πρακτική αυτή δε συμφωνεί με το στόχο της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#) και πρέπει να σταματήσει. **Εάν η ΕΕ θέλει να γίνει γνωστή ως παγκόσμιος πρωταθλητής για το κλίμα τότε πρέπει να δράσει ως τέτοιος.**

ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΕΣ

Αυτό το Μανιφέστο στηρίζεται από οργανώσεις από όλη την Ευρώπη που μαζί καλούν για απαγόρευση των υπεράκτιων εξορύξεων στα Ευρωπαϊκά νερά μέχρι το 2035.

ΣτΜ.

1 **Ενεργειακό μείγμα (energy mix):** Ο συνδυασμός των ενεργειακών πηγών απ' όπου προέρχεται η ενέργεια που καταναλώνεται σε μια χώρα. Δηλαδή τι ποσοστό του συνόλου της ενέργειας προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, τι ποσοστό προέρχεται από πετρέλαιο, λιγνίτη κα.

2 **Θεμελιώδη είδη ή Είδη «κλειδιά» (keystone species):** Είδη των οποίων η επίδραση στη λειτουργία και την ποικιλομορφία του οικοσυστήματος είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με την αριθμητική αφθονία τους ή τη βιομάζα τους, ώστε η εξαφάνισή τους να αποτελεί το έναυσμα για σημαντικές αλλαγές στη δομή του οικοσυστήματος και απώλεια βιοποικιλότητας. Δηλαδή, παρά το γεγονός ότι όλα τα είδη αλληλεπιδρούν, οι αλληλεπιδράσεις ορισμένων ειδών είναι πιο έντονες και εκτεταμένες, με αποτέλεσμα η εξαφάνισή τους από ένα οικοσύστημα να πυροδοτεί διαδοχικές άμεσες και έμμεσες αλλαγές σε περισσότερα από ένα τροφικά επίπεδα, επιφέροντας τελικά απώλεια ενδαιτημάτων και εξαφάνιση άλλων ειδών από την τροφική αλυσίδα.

This project is co-funded by the Life Programme of the European Union. The views expressed are those of the authors and do not necessarily reflect the view of the European Commission.